

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:
 Egész évre 18.—
 Fél évre 9.—
 Negyed évre 4.50
 Egy hónap 1.50
 Egyes szám 6 fill.

Szerkesztőség:
 Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:
GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:
 Egész évre 24.—
 Fél évre 12.—
 Negyed évre 6.—
 Egy hónap 2.—
 Egyes szám 6 fill.

Kiadóhivatal:
 Deák Ferencz-utca 12. sz.

Petrozsénynél és Csikszeredánál visszavertük az oláh támadásokat.

A törökök galíciai sikerei. — Ezer orosz fogoly.

Budapest, szeptember 9. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) **Keleti harctér:** Románia elleni harcra: A petrozsény—hátszegi ut két oldalán lefolyt harcokban csapataink az ellenséget eredeti állásától négy kilométerre visszavetették. Ezt a hadseregszámunkat a jobbszárnya ellen irányult új erős ellenséges támadás következtében előbbi állásaiba vontuk vissza. Az ellenség ismételt kísérleteit, hogy gyalogsággal és lovassággal a Csikszeredától nyugatra emelkedő magaslatok ellen törjön elő, megghiusítottuk. A helyzet különben változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai: Nagy ellenséges haderőknek a Cibó-völgytől keletre emelkedő magaslatok ellen intézett többszöri rohama után az ellenség ennek a harcra szakasznak egyes részeit elfoglalta. A kárpáti harcra szakasznak többi részén tegnap aránylag nyugalom volt.

Keletgaliciában Brzezanytól délkeletre és délre az ellenség tegnap újból megkísérelte vonalaink áttörését, azonban nagy veszteségei mellett mindenütt visszavertük. — Különösen kiemelendő az e vidéken küzdő török csapatok bátor magatartása. E harcokban az ellenség egyezer emberét fogtuk el és öt gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalai: A helyzet változatlan.

Olasz harctér: Az ellenséges tüzérségi tűz a Monte Santo és a tenger közti harcra szakaszon délután élénk volt. Az olaszok a tiroli harcra szakasznak is több szakaszát eredménytelenül lötték. Egyes helyeken előretörést megkísérlő ellenséges járőröket és osztagokat visszavetítettünk. — Egy olasz leghajó Nabresinánál bombákat dobott le, de kárt nem okozott.

Délkeleti harctér: A cs. és kir. csapatoknál nincs változás.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A Sommenál enyhült a franciák támadása.

Nagy orosz erők Dornawatra ellen. — Dobricsnál visszavertük az ellenséget.

Budapest, szept. 9. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, szept. 9. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Az ellenséges gyalogság támadásai a Somme mellett, a nap folyamán Foureaux-erdő mellett és a franciák éjjeli támadása a berny—denicourt-i szakasz ellen megghiusultak. Állásainknak az ellenség kezén maradt kisebb részeit megtisztítottuk. A tüzérségi harc tovább folyik. A Maastól jobbra, a Souville-erdtől északra az ütközet újra feléledt. Változó eredményű harcok után ismét elfoglaltuk az itt elvesztett terület egy részét. Éjjel Thiaumont-erdtől

a Chapitre-erdtől mindkét oldalról heves ágyutüz volt.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezértábornagy harcra szakasza: Semmi ujság.

Károly főherceg lovassági tábornok harcra szakasza: Az oroszok folytonos támadásai a Zolta-Lipa és a Dnyeszter között tegnap sem járt eredménnyel. Ellentámadásaink a benyomult osztagokat árkaikból kivertek. **A török csapatok az oroszok kiindulási pontjánul vetették vissza az ellenséget. Több mint**

egyezer foglyot és több géppuskát szállítottunk be. A Kárpátokban az ellenség jelentékeny erőket vetett harcra Schipottól nyugatra és dél-nyugatra emelkedő és Dornawatra melletti magaslati állásaink ellen. A Capultól északra nyugatra a nyomásnak engedünk.

Balkán-harctér: Dobricsnál az ellenség megismételt támadása újból megghiusult.

Ludendorff,
 első főszállásmester.

A görög király beszéde a hadsereg tisztjeihez.

Lugano, szept. 9.

A „Corriere della Sera“-nak jelentik Athénből Londonon keresztül: Konstantin görög király fogadta a szalonikii helyőrség Athénbe érkezett tisztjeit s beszédet intézett hozzájuk, amelyben többek közt a következőket mondotta:

Azért hívtam önöket magamhoz, hogy szívem érzelmeit kinyilatkoztassam. Önök magatartása a legnagyobb megelégedéssel tölt el engem; megmutatták, hogy a görög hadsereg fegyelmét nem lehet megdönteni. Bebizonyították, hogy nemcsak fegyelmük hajthatatlan, hanem hűségük, ragaszkodásuk is megingathatatlan. Az önök eljárása legjobban megvédi azokat, akik megszüntették esküjüket. Amit tettek: balzsamként hatott szívemre. Fogadják köszönetemet azért az örömről, amit nekem okoztak; olyan hadsereggel, mint az enyém, olyan vezetőkkel, mint önök, olyan bizalommal, mint az önöké, szívesen nézek elébe minden veszedelemnek.

A románok mentetik dobrudzsai vereségüket.

Rotterdam, szept. 9.

A Reuter-ügynökség Bukarestből kapott félhivatalos magyarázatot közöl, melyben mentetnek próbálja a románok dobrudzsai vereségét. A hadműveletek — írja a Reuter-ügynökség — északon igen kedvezően folynak. Az események jelentőségét pedig az ellenség erősen túlozza. Ami ott történt előrelátható volt. A kérdéses vidéken alig volt annyi katona, mint amennyit a németek állítólag elfogtak. Hogy Dobrudzsa hadszíntér lesz, ezzel előre számolt a román hadvezetőség. Tutrakán kiürítése nem meglepetés, csak kis város, nem is volt vár. A dunai átkelés azonban már egészen más kérdés. Az oroszok déli előretörése éreztetni fogja hatását nemcsak Dobrudzsában, hanem a bolgár hadműveletek más pontjain is és veszélyeztetni fogja a bolgárok dobrudzsai offenzíváját.

Lapunk mai száma 8 oldal.

A német-bolgár offenzíva célja Bukarest.

Rotterdam, szept. 9.

A „Nieuwe Rotterdamse Courant“ írja: A német-bolgár offenzíva első csapása igen kemény... Románia, mely oly rövid idő óta visel háborút, máris veszélyben látja fővárosát, mert világos, hogy a támadás Bukarest ellen irányul. Sohasem volt olyan sürgős, mint most — írja a lap, — hogy a szalonikii hadsereg nyomást gyakoroljon észak felé a bolgárokra. Már a francia sajtó is türelmetlenkedik emiatt.

Orosz csapatok a román hadseregben.

Berlin, szept. 9.

A „Lokalanzeiger“-nek jelentik Genfből: A román hadsereg kötelékében orosz csapategységek is harcolnak.

A románok agyuzták Orsovát.

Budapest, szept. 9.

A délvideki harcterről jelentik: A románok, miután megszállták az Orsovával szemben levő Alion-hegyet, mely az egész terepet uralja, agyuzni kezdtek Orsovát, melyet akkor már csapataink kiűritettek, hogy közvetlen szomszédságában foglaljanak állást. A románok azonban Orsovánál épp úgy jártak, mint Nagyszébennél, csapataik nem vonultak be a városba. Többször megtörténik, hogy egy-egy járőr megfordul a városban, de rövid tartózkodás után el is távozik.

Bécs pártolja Buriánt.

Bécs, szept. 9.

Bécsben igazságtalannak tartják Burián ellen a magyar ellenzék részéről hangoztatott vádak. Burián távozásáról — bécsi vélemény szerint — alig lehet szó, mert a támadásoknak nincs reális alapjuk. Tíz is látja semmi szükségét annak, hogy a Ballplatzra új ember kerüljön, viszont Burián nem óhajt kibujni a felelősség alól. Egyébként Andrássy neve mellett még Forgách János gróf, Széchenyi Miklós gróf, volt párisi nagykövetünket és Körber osztrák exminiszter nevét is emlegetik, mint leendő külügyminisztert.

Az oroszok a román csapatok alkotórészei.

Genf, szept. 9.

A „Matin“ jelenti: Az orosz csapatok parancsnoka, amint Románia földjére lépett, proklamációt bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy az orosz csapatok ezután a román csapatok alkotórészeit képezik.

Az Athénból kiutasított központiak.

Athén, szept. 9.

A kiutasított magyar, osztrák és német alattvalók ma este elutaztak Athénból.

Bukaresti követeinket Oroszországban visszalattják.

Stockholm, szept. 9.

A „Dagens Neater“ jelenti Haperrandából: A központi hatalmaknak azokat a román követeit, akik Oroszországon és Svédországon keresztül akartak hazautazni, Tornea orosz határvárosban az orosz hatóságok feltartóztatták. — A követeiket egyelőre Uleaburg fin városban, nem messze a határvárostól, felügyelet alatt tartják s nem engedik tovább utazni.

Közös minisztertanács Bécsben.

Bécs, szept. 9.

A külügyminisztériumban Burián külügyminiszter elnöklésével minisztertanács volt.

Erdélyi képviselők utazása.

Budapest, szept. 9.

Az erdélyi képviselők segítőbizottságának megbízásából Dobjeczky Sándor, Kállay Tamás, Györffy Gyula és Ugron Gábor képviselők Erdélybe utaztak, hogy a menekültek azonnali elhelyezéséről gondoskodjanak. A segítőbizottság negyven-ezer koronát bocsátott a képviselők rendelkezésére, hogy abból a szükséghez képest segélyeket osszanak ki. Feladatuk továbbá az, hogy a menekülők elhelyezését szervezzék. Utjuk eredményeiről jelentést fognak tenni.

A francia sajtó Bukarestnek oroszok által való védelmét követeli.

Genf, szept. 9.

A francia sajtó követeli, hogy Bukarest védelmét bizzák orosz csapatokra, továbbá, hogy Sarraillt mentse fel az antant szalonikii seregének parancsnoksága alól, mert haditerve azon alapszik, hogy csak a románok dobrudzsai győzelme után fog támadni.

Mangra installációja Nagyváradon lesz.

A románok tüntetésre készülnek Románia ellen.

Budapest, szept. 9.

A „8 órai Ujság“ jelenti: Mangra Vazul választásának megerősítésére a kormány megtette az intézkedéseket. A legfelsőbb jóváhagyás előreláthatóan már a legközelebb megtörténik. Mangra beiktatása Nagyváradon fog végbemenni. Beavatottak szerint Mangra installációján a hazai románság vezetői hatalmas demonstrációt fognak rendezni a haza és a trón mellett, hogy Románia orvátámadásával szemben a legimpozánsabban fejezzék ki államhűségüket.

A bukaresti magyar osztrák kolónia elutazása.

Bécs, szept. 9.

A németalföldi kormánynak a külügyminisztériumhoz intézett közlése szerint Czernin gróf szeptember 6-án követiségének személyzetével elhagyta Bukarestet. A Romániában volt konzuli funkcionáriusaink és a magyar-osztrák kolóniának mintegy hatvan tagja az előző napon ugyanezen irányban utrakeltek. Az elutazásra különvonatot bocsátottak rendelkezésre. A kolónia tagjainak névjegyzékét a holland kormány át fogja adni a külügyminisztériumnak, amely azt nyilvánosságra hozza.

A szerbek leszámolása.

London, szept. 9.

A „Times“ jelenti Bukarestből: A romániai orosz sereg parancsnoka napi-parancsot adott ki csapataihoz. A tábornok elsősorban a szerbekhez fordul és szerencsét kíván nekik ahhoz, hogy elnyomóikkal, Magyarországgal és Ausztriával leszámolhatnak.

Dobrudzsában lesz a döntés.

Basel, szept. 9.

A „Patrie“ igen nagy tévedésnek tartja az oláhok részéről azt, hogy támadásaik tárgya Magyarország, holott a döntés Dobrudzsában és Erdély déli határán lesz. Konstantinápoly és a keleti vasut birtoka fontos lehet a szövetségeseknek, de minden egyéb mellékes.

Hir egy nagy tengeri csatáról.

Zürich, szept. 9.

Francia lapok egy az Északi-tengeren lefolyt nagy csatáról adnak hírt. Az „Agence Havas“ megjegyzi, hogy erről még semmi hivatalos értesítés nem érkezett.

Olasz hivatalos jelentés Velence bombázásáról.

Róma, szept. 9.

Az olasz vezérkar hivatalosan jelenti, hogy negyediken reggel egy ellenséges repülőraj megismételte támadását Velence ellen. A repülők rendszertelenül dobálták le bombáikat, melyeknek egyike Sant Markus bazilika előtt esett le, a másik pedig a Britania-kórház közelében. Kárt egyik sem okozott. Elhárító ágyúink egy vízi-repülőgépet leszállásra kényszerítettek.

Dobrudzsa összes városai főlsszabadultak.

Berlin, szept. 9.

A „Kölnische Zeitung“ szófiai távirata szerint Tutrakán elestével Dobrudzsa összes városai, amelyek 1913-ig Bulgáriához tartoztak, főlsszabadultak Szilisztria kivételével. A dobrudzsai határt Ali falunál ismét helyreállították.

A bolgárok és németek a román hatalmat Dobrudzsában megtörték. Sikereik a románoknak Magyarországon való előhaladását is meggátolta.

Szentanuk leírása szerint Dobricstől északra egy orosz lovasdandár nekilovagolt zárt sorokban két bolgár zászlóaljnak. A bolgárok nyugodtan bevárták a támadásukat s azután megsemmisítő tüzelést zúdítottak rájuk. Az orosz csapatok vezetője, egy alezredes, sebesülten fogságba került.

Az antant megállapodása a görög királlyal.

Róma, szept. 9.

Az antant-követek a görög királlyal megállapodtak Görögország politikájáról. Eszerint jóakaratu semlegessége kizárja azt, hogy bármely hadviselő fél oldalán beavatkozzék.

Az antant különbékét ajánlott Bulgáriának.

Berlin, szept. 9.

A „Kölnische Zeitung“ szerint a berni bolgár ügyvivő a „Berner Bund“ képviselője előtt kijelentette, hogy Románia a hadüzenettel azt várta, hogy Bulgáriát különbékére kényszeríti.

Béke fejében főlajánlották Bulgáriának a mydiai vonalat, Kavalát, a görög és szerb Macedóniát és az 1913-ban a tőle elszakított Dobrudzsát. Kijelentették továbbá, hogy Görögország okvetlenül követni fogja Romániát. Az antant rosszul

számított, Bulgária sorsa elválaszthatatlanul össze van kötve a központi hatalmak sorsával.

Sarrail hadseregének nincs municiója.

Hága, szept. 9.

Diplomáciai körökben hallatszik, hogy Sarrail vonakodásának az az oka, hogy a Balkán-offenzívának megkezdésére nincs elég municiókészlete. Lloyd George most Párisba utazott, hogy rávegye a francia kormányt, hogy az angol csapatok részére szükséges municiókészletet fedezzék.

Erdélyben a helyzet változatlan.

Budapest, szept. 9.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Erdélyben a hegyi háború a frontvonal kialakulását megakadályozza. A helyzet különben változatlan. Az oroszok Bukovinában folytatják támadásaikat, Csapatunkat a Cibó nyugati partjára vetjük vissza. Az itteni harcok emlékeztetnek az uzsoki harcokra.

Konstanca légi bombázása.

Berlin, szept. 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: Német repülők hetedikén Konstanca kikötőjét és az orosz tengeri haderőt jó sikerrel bombázták.

Bukarestben már hallják az ágyuszót.

Kopenhága, szept. 9.

Bukarestben a helyzet a legutóbbi napokban nyugodtabb lett. Biznak a jövőben. Már az ágyúzást is hallották a Duna felől.

Az angolok nem biznak Oroszország őszinteségében.

Amsterdam, szept. 9.

A londoni „Nation” legutóbbi száma felveti azt a kérdést, vajjon Oroszország átadja-e ígéretéhez képest Besszarábiát Romániának? Ellenkező esetben Románia Magyarország nem román részéből igyekszik magát kárpótolni.

Az olaszoknak dalmáciai, a szerbeknek macedóniai és albániai igényei — a lap szerint — nem ígérnek tartós békét Kelet-Európának.

Tutrakán elvesztése az aldunai hadjáratnak kezdete

London, szept. 9.

A „Manchester Guardian” azt írja, hogy Tutrakán elvesztése részkezdeté az aldunai hadjáratnak. Számunkra az a legszomorubb, hogy az aldunai harcok nem járulnak hozzá ahhoz, hogy Konstantinápoly gyorsan Oroszország kezébe kerüljön.

A bolgár király a német főhadiszálláson

Berlin, szept. 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: A bolgár király a trónörökös társaságában a német keleti nagy főhadiszállásra érkezett, ahol a császárral találkozott.

A dobrudzsai román hadsereg teljes vereséget szenvedett.

Szefia, szept. 9.

A bolgár főhadiszállásról hivatalosan jelentik: A románok 9-én ágyúzták Tutrakánt, mi viszonzásul Olteanicát bom-

báztuk. Dobrudzsai előnyomulásunk nagy sikerrel halad előre. **Az ellenség megzavarodva rendetlenül vonul vissza.**

Egy orosz divízió érkezett a Tutrakán körül megvert román sereg segítségére. Az oroszokat megtámadtuk és megvertük. **Dobricsnál az ellenség veresége a három napja tartó harcok alatt teljes volt. A menekülő ellenséget üldözzük.** Az ellenség tengeri hadereje bombázta Kavarnát és Balcsikot.

Tutrakán elfoglalása és az angol sajtó,

Hága, szept. 9.

Tutrakán bevételét a „Daily News” nem nagy jelentőségűnek, de mégis Oroszország és Románia számításait megzavaró dolognak jelenti. Azt írja a többiek közt, hogy nem lett volna szabad elfoglalását megengedni.

Bevétele a német-bolgár csapatok mozgékonyágát, másrészt a román csapatok mozgékonyágának hiányát mutatja. Eltekintve Tutrakán stratégiai fontosságától, mint a dunai átkelés támaszpontja a központi hatalmak számára nagy sikert jelent. Vitassá kellett volna tenni — írja, — hogy a román-orosz csapatok a csorbát minél előbb kiküszöböljék.

Légi támadás az orosz flotta ellen.

Berlin, szept. 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: E hó 6-án repülőgépeink Ösel-szigetnél, Arensburg előtt, az ellenséges tengeri haderő ellen bombatámadást intéztek. E hó 7-ikére virradóra egy tengerészeti légihajónk a rigai öbölben Rumó orosz repülőállomást jó sikerrel bőségesen bombázta.

Az olaszok öt sort írnak Tutrakán elfoglalásáról.

Lugano, szept. 9.

Tutrakán elfoglalásáról a Stefani-ügynökség öt sorban emlékezik meg. A román veszteségekről és a hadizsákmányról egy szót sem említ.

Német buvárhajó támadása román kikötő ellen.

Berlin, szept. 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: Egy tengeraltjárónk gránáttal sikeresen lőtte Nargolia román fekete-tengeri kikötő partvidékét, a várost és a kikötő telepeit.

Elsülyedt japán cirkáló.

Bern, szept. 9.

A „Ruskij Slovo” jelenti Pétervárról: A „Hasadi” nevű japán cirkáló nagy viharban Hahkaidál partvidékén nagy viharban elsülyedt. A legénység, mely 440 emberből állott, elpusztult.

Betegh Miklós dr. kormánybiztos és gr. Bánffy Miklós a helyzetről.

A csíkiek 150.000 szarvasmarhája. Fényes László kolozsvári tudósítása.

Tegnapi és tegnapelőtti számunkban Betegh Miklós dr. kormánybiztosnak és gróf Bánffy Miklósnak egy nyilatkozatát közöltük, amelyben az erdélyi helyzetről nyilatkoztak. Betegh Miklós

és gróf Bánffy az „Ujság”-nak tett nyilatkozatát Fényes László, „Az Est” Kolozsvárt járt munkatársa előtt is megismételte. Az alábbiakban közöljük Fényes Lászlónak „Az Est” hasábjain megjelent riportját a kormánybiztos és gróf Bánffy Miklós nyilatkozatairól.

Budapest, szept. 9.

Betegh Miklós kormánybiztos a következőket mondotta:

— Az első napok megrohanásszerű bajain már túl vagyunk és tizenegy vármegye ama részeinek elköltöztetése, amelyek hadművelési területek, lassan, fokozatosan folyik. Az állatállomány megmentése szempontjából lassan kell haladnunk, mert ha megerőltetjük őket, akkor elpusztulnak.

— Tényleg panasz jött, hogy egyes menekülő vidékeken ottmaradtak ocsón, sok helyütt potomáron vásárolták össze a menekülők állatait. Nehogy ez az állapot tovább is fennmaradjon, tizenegy vásárlóbizottságot küldtünk ki, amely a kormány részére vásárolja össze az állatokat, amelyeket tulajdonosaik nem tudnak fenntartani, vagy magukkal vinni. A vásárolt állatok egy részét a hadseregnek adjuk át, a tenyésztésre alkalmas állatokat pedig a felvidéki nép közt fogják szétosztani. Természetesen vigyáz a földmivelésügyi miniszter arra, hogy azokat el ne kótyavetyélhessék.

— A menekülő vidékek lakosságának szerencsétlensége révén egy örömdetes tényt tudunk konstatálni. A székelység állatállománya sokkal nagyobb, mint a legutóbbi statisztika mutatta. Így például egész Csík vármegyében 70.000 szarvasmarha volt felmutatva. A menekülés első napjaiban hírt kaptam arról, hogy a csíkiek egy része Parajd felé tódulva, marháival ott megrekedt. A parajdi legelőkön mintegy 150.000 marha tanyázik. Minthogy én innen nem mozdulhatok, Bánffy Miklós grófot kértem meg, hogy helyettem intézkedni kimenjen. Mikor visszatért, jelentette, hogy nemcsak az ő személyének becslése szerint, de másokkal egybehangzóan azt kellett látnia, hogy a százötvenezres szám nem túlzott. Bánffy különben, mint megbízottam, végigjárta a menekülő vidékeket, éppen most írja a jelentését.

— Méltóságod bizonyára tudja, hogy a kolozsvári és kolozsmegyei közönség abban a hitben van, hogy Kolozsvár városát ki fogják üríteni, igaz-e ez a hír, miután éppen emiatt nagyon sokan csomagolnak s ez az egyik oka annak, hogy Kolozsváron nincs elég szállás a menekültek részére.

— Kérem, cáfolja meg ezeket a híreszteléseket.

— Kolozsvár kiürítéséről szóló hír: mese. Most már nem lephetnek meg többé az oláhok bennünket. Hogy a szállással szűken vagyunk, azt nemcsak a menekülők nagy tömege idézte elő, hanem a nagyszámban érkező katonaság is, mely lefoglalja magának a szükséges területeket. Arz tábornok nemcsak az eszével, hanem szívével is gondoskodik a védelemről. Azt hiszem, megirhatja — ezt nekem mondta: Az én szüleim sirja is Erdélyben van fölhanolva, mindegyikünknek van itt sirja. Együtt fogjuk azokat megvédeni.

— Azt hiszem, hogy az a katona, aki ígyent mond, az megéri a székelység szívverését.

Bánffy Miklóssal beszéltem ezután, — írja Fényes László — ki 4 napon keresztül autóm járt végig azon felkört, ahol a menekülők vonulnak biztosabb vidékekre. Először Marosvásárhelyre ment, azután a parajdi torlódáshoz

jutott, a hova két vonattal vitték élelmiszert, lisztet, szalonnát, turót. Miután a gyermekek közt több difteritisz eset fordult elő, a kivitt orvosok szérumos oltást alkalmaztak. A rend különben, mint Bánffy mondja, kezd visszatérni. Még a torlódott részekben is meghatóak a csikiek, akik községenként szervezték magukat. Elöl megy a bíró az előjárósággal, a falu utmutató tábláját hozták magukkal.

Igaz az, hogy Méltóságod Nagyszebenben is bent volt?

— Mikor kedden délután Nagyküküllőről menet voltam Nagyszebenben a mi patrúljaink is és az oláhok is bebenézegettek a városba. Az utcák kihaltak. Itt-ott egy öreg asszony, egy öreg ember megy át a szomszédba. Az üzletek csukva. A városházára mentem először. Ott állt egy hajdu, ezt a polgármester szokta kiküldeni az utca végére, hogy jönnék-e már az oláhok. Bent a hivatali szobájában ott ül a polgármester, Boér Károly. Feketébe öltözve tanyázik a városházán, azt mondja, hogy ő a város feje, neki kötelessége helyen maradni. Ha akarja az ellenség ám bántsa őt, de a városát nem hagyja el. Mialatt ott voltam, még egyszer kiküldte a hajdut, nem-e kell kimenni a város szélére?

A székely nők harcolni akarnak. Beszélgetés a székelyudvarhelyi gazdasági felügyelővel.

Az oláhok betörésével egyidejűleg az unokák felelevenítették előttünk a régi székely asszonyok tradicionális hősiességét. Látjuk őket kipírult orcákkal, csillogó szemekkel elhagyni a nyugodalmas, boldog családi tűzhelyet és mindent feláldozva, sietni a haza védelmére, amit mindenekelőtt első kötelességnek tartottak.

A ma érkezett erdélyi vonatok egyikével Székelyudvarhelyről is jöttek menekültek. Ezzel a vonattal érkezett Papp Zakor József székelyudvarhelyi tekintélyes polgár, városi gazdasági felügyelő, aki Székelyudvarhely kiürítéséről igen érdekes és megöröktetésre méltó adatokat mondott el munkatársunknak, amit az alábbiakban közlünk:

— A város evakuálásáról szóló rendeletet kedden tudatták a közönséggel. Plakátok formájában óvintézkedések jelentek meg, melyek egyttal felszólították a lakosságot, hogy hadműveleti okokból hagyják el a várost. Erre a rendeletre már el voltunk készülve, úgy, hogy nem érkezett meglepetésszerűen.

Az elutazások eleinte szépen, simán történtek volna, de az asszonyok akadályokat gördítettek az elé. Nem akarták ugyanis elhagyni a várost és ott akartak maradni, hogy szembeállhassanak az ellenséggel. Elhatározták, hogy ők is harcolni akarnak, minden eszközt megragadnak és küzdeni fognak az utolsó csepp vérig.

Természetesen a város vezetősége nem teljesíthette a lelkes honleányok kívánságát. Csak hosszas rábeszélés után sikerült őket az elutazásra bírni, azonban így is megérdemlik, hogy bázafas buzgalmukat megörökítsék.

Mivel a gondos hatóság jóelőre felhívta figyelmünket az evakuálásra, maradt még időnk mindenről gondoskodni. Ingóságainkat rendesen becsomagolhattuk és miután vonatok is majdnem elegendő számban álltak rendelkezésünkre, meglehetősen könnyűen történtek az elutazások. A gazdasági eszközöket, marhákat, lovakat és baromfiakat Segesváron helyeztük biztonságba, ahová kocsikon mindent elszállítottunk.

Az ideutazás nyolc napig tartott. A közbeső állomásokon a városok és a községek lakosai vártak bennünket, akik élelemmel látták el a menekülőket.

Érdekesnek tartom megemlíteni, hogy

azon a vonaton, melyen én utaztam, kilenc asszonyt ért utol a gölya. Szinte öröm volt látni, hogy az utasok milyen lelkesedéssel vették pártfogásba az anyákat és a kis-csecsemőket. Elhalmozták őket a legmesszebb menő figyelmességekkel, ellátták őket minden jóval és minden előnnyel.

Már utközben örömmel hallottuk, hogy Majthényi Pál polgármesterünk néhány városi tanácsstaggal visszautaztak Székelyudvarhelyre. Ez mindenesetre a legjobbat jelenti és remélhetőleg mi is mihamarabb visszautazhatunk.

Nagyváradon veszi át a kormány az erdélyi menekültek állatállományát.

Százötvenezer szarvasmarhát hajtanak Nagyváradra. — Takarmányozó állomás Kolozs- és Bihar vármegyében.

Nagyvárad tudósítónk jelenti: Hirt adtunk már arról, hogy a földművelésügyi kormány a nagyvárad ki rendeltséget bízta meg az itt létesített hadi átvételi állomás vezetésével. A részletes rendelkezés még nem érkezett meg, ma csak annyi bizonyos, hogy a Molnár Imre gazdasági felügyelő vezetése alatt álló bizottság fogja a ki rendeltség által átvett állatokat osztályozni, értékesíteni, a bizottság gondoskodik elegendő mennyiségű takarmány beraktározásáról és az állatok ideiglenes elhelyezéséről.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyvárad fiókjánál kétféle millió koronát helyezett el folyószámlára a földművelésügyi miniszter az első kiadások fedezésére. Külön kurrir hozta le Budapestről a kétféle millió koronás utalványt.

Már Kolozsvárról telefon útján értesítik Ipolyi-Keller Gyulát, mikor egy-egy 1000—2000 darab álló szarvasmarha-csordát utnak indítanak. Utközben, a négy takarmányozó-állomásokon: Bánffyhunyadon, Királyhágón, Mezőtelegden és Eleden lesz etetés és itatás és történi intézkedés a kényszervágásról.

Valószínű, hogy az állatok egy része nem fogja elbirni az utat Kolozsvártól Nagyváradig, ezért a földművelésügyi kormány úgy intézkedett, hogy a takarmányozó-állomásokon állatorvos vizsgálja meg a felhajtott állatokat és azokat, amelyek nem bírják tovább az utat, e célra alkalmazott mészárosokkal levágassa.

Molnár Imre gazdasági felügyelő tárgyalásokat folytatott a katonai élelmezési raktárral és Nagyvárad városával a levágott állatok értékesítése tárgyában. Előszóban 2 korona 70 fillért fogják értékesíteni a kényszervágásra kerülő és mindjárt a helyszínén feldolgozott állatokat és pedig elsősorban a katonaság számára. A temesvári katonai intendántura rendelkezése ebben az ügyben még nem érkezett meg. Amit a katonaság nem vesz át, azt elsősorban Eled és Mezőtelegd közönsége, másodsorban Nagyvárad város közlelmezési ügyosztálya részére ajánlja fel Molnár Imre gazdasági felügyelő a 2 korona 70 filléres elősúlybani ár ellenében.

Az állatok ellátására, állami bevásárlásokra, elhelyezésre és takarmánybeszerzésre a legszélesebbkörű felhatalmazást kapta Bihar vármegye törvényhatósága, amelynek nevében Molnár Imre tegnap felkérte Rimler Károly polgármestert, hogy legyen segítségére a vármegyének az állatok elhelyezése ügyében.

Rimler Károly polgármester azonnal utasítást adott a városi mérnöki hivatalnak, hogy a váradvelencei volt urbéres legelőn egy kármot létesítsen 3—4000 szarvasmarha befogására. A mérnöki hivatal már el is kezdte a korlátok építését.

Az első kétezer darab szarvasmarha körülbelül három nap múlva érkezik Nagyváradra. Báró Podmaniczky Károly, a központi járás szolgabírája gondoskodik róla, hogy elegendő mennyiségű széna álljon rendelkezésre.

Ipolyi-Keller Gyula telefon útján érintkezésbe lépett a földművelésügyi miniszteriummal, intézkedést kérve arra nézve, hogy a Nagyváradra behajtandó, körülbelül százötvenezer darab jószág takarmánya feltétlenül biztosítas-

sék. A helyzet az, hogy valami nagy széna felesleg egyáltalában nincsen Bihar vármegyében és a temesvári katonai parancsnokság le is tiltotta magánosok számára a szénavásárlást. A Földművelésügyi miniszternek kell intézkednie, hogy a temesvári katonai parancsnokság kellő mennyiségű szénát adjon a földművelésügyi ki rendeltségnek.

A menekültek természetesen nem kötelesek eladni állatállományukat az államnak. A nagyvárad földművelésügyi ki rendeltség minden lehetőséget megtesz arra nézve, hogy a város határában és a vármegye egyes helyein legelőket kapjanak bérbe a menekült állattenyésztők, ahol állatállományukat őrizet alatt eltarthatják. Az államnak egyetlen nagy érdeke az, hogy Erdély állatállománya megmentessék és a menekültek ne kerüljenek védtelenül az uzsorások karmai közé. Ezért a Kolozsvárról elindított csordákat csendőrök is fogják kíséni.

Zeneszóval vonultak be a románok Brassóba.

(Saját tud.) A román hadüzenet következtében az erdélyi határszéli vármegyék lakossága a legnagyobb részben elmenekült. Amikor bizonyossá vált, hogy Nagyszeben is ki kell üríteni, a hivatalos személyiségek is megkezdtek a meneküléshez szükséges előkészületeket és Szeben vármegye alispánja, Fabricius Lajos tudatta a megyei tisztviselőkkel, hogy Aradra menekülnek. Az alispán szerint Nagyszeben kiürítése hétfőn reggel négy órakor kezdődött. Reggeli nyolc óráig csak a katonaságot és a kincstári vagyont szállították el. A katonaság után következett az állami javak és a bankok elszállítása.

A magánosok értékeire és javaira pedig csak azután került a sor. Nagyszeben polgármestere, Dörr Albert és rendőrfőkapitánya, Szimonisz Róbert a városban maradtak, hogy közbenjárásukkal, amennyire lehetséges, megóvják azokat az értékeket, amelyekről Nagyszeben méltán híres. Mert például a nagyhírű Bruckenthal-féle múzeumnak és képtárnak ugyszólván csak egy darabját, egy hiteles és nagyértékű Van Dyck festményét sikerült elszállítani. A városból nemcsak a magyarok és szászok, de a román intelligencia nagyrésze is elmenekült s csak a szegényebb sorsu román lakosság maradt ott. A Nagyszebenből Aradra menekültek között van többek között strauszenburgi Arz Albert is, Arz vezérezredes unokaöccse.

Kedden este, mikor az utolsó vonat indult el Nagyszebenből, amelyen Fabricius alispán és a vármegye tisztviselő kara utazott, a nagydísnódi falvak felől erős ágyudörgés hallatszott. Ekkor a Vöröstoronytól pár kilométernyire, a nagydísnódi járásban levő Czöd községnél folyt az ütközet. Hogy a kiürítés után megtörtént-e Nagyszeben ellenséges megszállása, a menekültek arra nézve nem tudtak felvilágosítást adni.

Hétfőn az egész éjszakát a Brassó lakossága átvirrasztva töltötte. Érthető izgalmak közepette várták a románok bevonulását, ámde egyetlen puskalövés sem hallatszott, egyetlen román katona sem mutatkozott. Hajnali négy óra tájban vágtatva érkezett egy lovas küldönc a város határáról és jelentette, hogy a tömösi országútról nagyszámú román katona vonul a város felé és hogy az előcsapataik a külváros viskóit már megszállották.

A város főterén egy tanácsnok vezetésével nyolc brassói polgár várta az ellenséges csapatok megérkezését. Reggel hat órakor vonult be az első román osztag a városba, amely egy lovas század volt három tiszt vezetésével. A városi tanácsnok magyar nyelven felkérte a vezető tisztet, hogy kiméljk Brassó épségét, a békés polgárok biztonságát és vagyonát. A tiszt kijelentette, hogy a lakosság nyugodt lehet, nem lesz semmi bántódása. Ezután pedig arra utasították a városi tanács tagjait, hogy a később megérkező tábornokkal tárgyaljanak. Reggel fél kilenckor a románok zeneszó mellett vonultak be Brassóba.

Árdrágításért elítélt főpincér.

30 napi elzárás és 200 korona pénz-büntetés az uzsoráért.

(Saját tud.) A kapzsiságnak és lelketlen-égnek kirívó példáit mutatták az utóbbi napok-an — kevés kivétellel — a kolozsvári vendég-ök és kávéházak. Ezelőtt sem volt valami jó íre a kolozsvári vendéglőknek és a főlős számu-ávéházaknak, de amióta sorsüldözött menekül-ök özönlötték el Erdély fővárosát, a paragra-ssokkal lebilincselte uzsora felszabadult s éhes-arkas módjára vetette rá magát a menekülök-ég megmaradt garasaira. Ahogy a menekülök-ös transzportja Kolozsvárra megérkezett, ab-an a pillanatban felemelkedtek az egész vona-on az élelmiszerárak. Kezdték az uzsoráskodást-vasuti hordárok, folytatták a bérkocsisok s-égezték az étterem- és kávéháztulajdonosok. gy napról a másikra megdrágult az uzsonnakávé, e kárpótlásul vékonyabb szelet kenyeret adtak-nyanus színű és ízű folyadék mellé, termé-zetesen a szokottnál kevesebb cukorral.

A vendéglősök még ezen is tultettek. Nyolc-tíz koronán alól nem lehet egyik kolozs-ári vendéglőben sem egy szűkös ebédet meg-enni. Kolozsvár közönsége elhetetlenségében-ónapok óta fásultan tűrte ennek az uzsorá-nak tobzódását s nem tett semmit sem ellene. Egy párszor szó volt az éttermek megrendszá-lyozásáról, de a mi cammogó járási városi-ánácsunk semmit sem tett a legjogosabb ma-gánérdekekbe ütköző garázdálkodás ellen. Kisé-élkésve, de mégsem későn, tegnap végre meg-örtént az első lépés a zsarolás letörésére. A rendőrség kihágási ügyosztálya tegnap elzárásra és aránylag elég magas pénzbüntetésre ítélte el egy főpincért, aki a kezelése alatt álló vendég-lőbe betévedt vendégeit kiuzsorázta.

Megelégedéssel fogadjuk a rendőrségnek ezt a határozatát s reméljük, hogy hatása rövid időn belül mutatkozni is fog.

Az eset, ami alapjául szolgált a hatá-rozatnak, e hónap elején a főtéri Rác-féle vendéglőben történt. Dr. Szántó Ármán ezred-orvos családjával betért az étterembe ebédelni. Négy borjuszületet, négy feltét nélküli főzeleket, 3 deci bort és egy kis üveg ásványvizet ren-delt s mikor fizetésre került a sor, Véber János főpincér az étlapszerinti 18 korona 70 fillér helyett 26 koronát számított fel a vendégnek. Már maga az étlapszerinti ár is horribilis nagy, mert a papírvékonyra potyolt hus alig érhetett többet négy koronánál, a főzelek viszont meg-annyiba sem kerültek, a 3 deci bornak, a kis üveg ásványviznek az ára maximum egy korona le-phetett. Ilyen körülmények között a vendég tu-lajdon elleni kihágás címen feljelentette egy a főpincért, mint az étterem tulajdonosát. Kiváltképpen rendőrkapitány tegnapi idezte meg eb-ben az ügyben tárgyalásra a feleket.

A számológépes főpincér a tárgyaláson tagadott. Azt állította, hogy téves panaszosnak az a vádja, hogy az ebédért 26 koronát szá-molt volna fel. Szerény 23 korona 60 fillért fizetett a vendéggel, ezt is csak azért, mert tévedett. A főzeleket tudniillik feltéttel számi-totta s ez okozta a lényegtelen differenciát. A pincér állításának ellentmond az a körülmény, hogy ha még a „feltét” árát is beleszámította volna, abban az esetben sem talált volna a végösszeg. A kihágási ügyosztály a főpincért, védekezése dacára, tulajdon elleni kihágás vét-ségében mondotta ki bürosnek s a súlyosbító körülmények figyelembe vételével 30 napi el-zárásra és 10 napi elzárással megváltható 200 korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet ellen a főpincér a tanácsbhoz, mint másodfoku ki-hágási bírósághoz felebbezett.

Az első ítéletet meghozta a kihágási bíróság s most már csak a kiuzsorázott fogyasztó közönségen mulik, hogy a rendőrséget meg-torló munkájában az esetről-esetre konstataált visszaélések feljelentésével támogassa.

Oláh foglyok Kolozsvárt.

(Saját tud.) Tegnap estefelé 30 oláh fogoly érkezett Kolozsvárra. A pályaudvar perronján most csak a tábori csendőrök, a vasutasok és a szolgálattevő rendőrök vannak, azonkívül csak azok az emberek, akiknek hivatalos keresni valójuk van a pályaudvaron. Utas, vagy más közönség most nem jár a kolozsvári pályau-dvaron, erre szigorúan ügyelnek és a valamikor népes perron most csendes, hogy minden lépés kopogása messzire hallik.

A harminc oláh fogoly a néptelen perronon jött a kijáratig. Öt katona kísérte őket. Az oláhok ruhája majdnem olyan mint a kísérő katonáké, szürke, új, még alig használt, csupán az arcuk nem hasonlít a kísérő székely bakák arcához, akik valóságos göggel hozták az ősi ellenség szomorú arcu katonáit.

A tábori csendőrök már mindent láttak, ami a háboruhoz tartozik, előttük már alig lehet valami új, valami plyasmi, amivel a háború két esztendeje óta még nem találkozta volna. Amit a harceteret nem járt ember még elképzelni sem tud, azt a mozgalmas életet, amely közvetlen a harcterek mögött nyüzsgő, a katonavonatok, a sebesült vonatok jövése-menését, a foglyokat szállító hosszú vonatókat, ezeket a tábori csendőrök már mind látták és tegnap mégis kíváncsian sereglettek az elfogott oláhok köré.

Sunyin, ijedt arccal, szótlanul vonultak el kettőseivel a perronon át, szinte látszik rajtuk, nem akarják hinni, hogy itt semmi bántódásuk nem lesz.

Egy vasutas a titkolhatóan káröröm hangján odaszólt a megtört, kiuzsorázott, csatába küldött szomorú oláh jobbagyokhoz:

— Cse, maj?

— Nimnik — válaszol vagy kettő aláza-tosan, szolgámódra, örülve, hogy megszólította egy nadrágos ember. Semmi! Ebben a felelet-ben minden benne van, amit egy oláh katona mondhat: Jelen: semmi, jövő: semmi, múlt: semmi.

Az egyik kísérő katona elmondta, hogy az oláhok nagyon hálásak, hogy eddig nem ölték meg őket. Elmondták, hogy nagyon meg-ijedtek az első puskalövéstől és biztosra veszik, hogyha az oláh katonák tudnák, hogy ilyen jó dolguk van a foglyoknak, akkor mind megadná magát. A perron kövezetén egy rövid szivarvég feküdt éppen az egyik oláh fogoly lába mellett. A tüskés arcú oláh legény körülnézett és mi-után látta, hogy az ő nem néz oda, hirtelen lehajolt, fölkapta a szivarvéget és betette a szájába. Boldog volt.

HIREK

— (Az „Ujság” hétfőn a rendes idő-ben megjelenik.) A mostani események-ben gazdag napokra való tekintettel, a mikor a legújabb hírek elolvasása az emberek legfontosabb életszükségletéhez tartozik, az „Ujság” vasárnapi munka-szünetét felfüggeszti és hétfőn reggel a rendes időben meg fog jelenni.

— (Menekült református lelkészek.) Al-kalmi istenítisztelet. A Magyar-utcai református templomban ma 10 órakor Barabás Samu esperes alkalmi istenítiszteletet tart. Perselyés lesz vallásos iratok terjesztésére. Menekültek között imakönyvek és vallásos iratok fognak

kiosztatni. — A Kolozsvárra menekült refor-mátus lelkészek ma délelőtt 11 órakor az esperesi hivatalban (Magyar-utca 3. sz.) érte-kezetet tartanak. Szíveskedjenek az értekezleten mindannyian megjelenni. — Menekült refor-mátus kántortanítók figyelmébe! A kolozsvári református egyházmegyénkben két üres kántor-tanítói állás van. Aki reflektálni akar vala-melyikre: jelentkezék Barabás Samu espe-resnél.

— (Felhívás Udvarhely vármegye mene-kültjeihez.) Felhívom az udvarhelyvármegyei menekülteket, hogy továbbutazásuk előkészítése végett nálam a vármegyeház kistermében napon-ként délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig összejárás végett jelentkezzenek. Kolozsvár, 1916 szept. 9. Tamás Péter, tb. főszolgabíró.

— (A brassói orosz foglyok és a román invázió.) Hogy az oroszok és a románok közt milyen szivélyes volt a viszony a háború előtt s hogy a Magyarországon dolgozó orosz hadi-foglyok milyen véleményekkel vannak új szövete-ségeikről, élenken jellemzi az az epizód, amit egy Kolozsváron tartózkodó brassói rendőrtiszt-viselő beszélt el munkatársunknak. Brassóban — mondotta — szerte a városban több orosz hadifogoly dolgozott, akik jókedvűen, meglege-déssel végezték munkájukat. Jött azonban a román hadüzenet, erre aztán a flegmatikus orosz hadifoglyokon nagy rémület vett erőt. Mikor a város kiürítéséről szóló rendelet megérkezett, az oroszok hanyat-homlok rohantak a városból kifelé. Minden munkájukat abban hagyva, siettek a vasuti állomás felé, hogy a nagy szláv eszmét propagáló „felszabadító” román hadseregtől mi-nél távolabb legyenek.

— (Brassói rendőrök a kolozsvári rend-őrség szolgálatában.) A Brassóból idemenekült rendőröket tegnap a kolozsvári rendőrség szol-gálatába osztották be. Ezek szerint a tegnapi naptól kezdve 20 brassói közrendőrrel és hat tiszttel gyarapodott a munkával úgy is túlterhelt kolozsvári rendőrség.

— (Erélyes amazon.) Krisán Juliska kolozs-vári lakos a legboldogabb egyetértésben és a legjobb barátságban élt hűséges udvarlójával, Marek Károllyal. A barátságnak azonban egy-szer végeszakadt s azután a legelkeseredettebb ellenségei lettek egymásnak. Ellenszenvét Krisán Juliska minden alkalommal ki is mulatta, egy-szer például olyan udvariatlan volt, hogy egy-kori udvarlójára a válogatott szidalmak egész lavináját zúdította. Emiatt tegnap a járásbíró-ság elé került és a megtartott tárgyaláson 30 korona pénzbüntetésre ítélték el.

— (Kérelem a közönséghez.) A Tökörnyéke-utca 4. sz. alatt lakó Pongrácz János munkakép-telen beteges ember, ágybanfekvő beteg feleségé-vel a legnagyobb nyomorban él. Arra kéri a közönséget, szánják meg nyomorult helyzetén s adományaikkal mentsek meg az éhhaláltól.

— (Mindent a hadseregnek!) A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapju- és vászonron-gyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be átvételi különítményéhez (IV., Váci-utca 38.) a harcateren való felhasználás végett. A „Szeretet-adomány” jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

— (Hirtelenkező piaci árus.) Andrejkovics Rezső postatanácsos feljelentést adott be a kolozsvári városi járásbíró-ságon Morgenstein Dávid Széchenyi-téri piaci árus ellen becsület-sértés vétsége miatt. Feljelentése szerint Morgen-stein gyermekeit, akik a Széchenyi-téri sátra körül játszadoztak, titlleg bántalmazta. A járás-bíró-ság tegnapi idezte meg a panaszost és a terhelte. Morgenstein tárgyalás előtt hajlandó lett volna panaszostól bocsánatot kérni, de mi-után az nem elégedett meg az elégtételadásnak ezzel a formájával, a bíróság 60 korona pénz-büntetésre ítélte el, a különös méltánylást ér-demlő körülményeknek figyelembevételével azon-ban a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Az ítéletben mindketten megnyugodtak.

— (Besurranó tolvaj a Kossuth Lajos-utcában.) Kolozsvár megnövekedett idegenforgalmát az alkalmi tolvajok most fölötté kihasználják. Alig mulik el nap, hogy a különböző tolvajok, de különösen a besurranó tolvajok ellen ne tegyenek feljelentést. Besurranó tolvaj járt tegnap délután Vargyas Andrásné Kossuth Lajos-utca 12. szám alatti lakásán, ahonnan nyitott szekrényéből a tolvaj 220 korona készpénzt lopta el. A rendőrség a feljelentés alapján az ismeretlen tettes ellen a nyomozást bevezette.

— **Velour és file nőikalap** ujdonságok jutányos árban beszerezhetők a **Kolozsvári Központi Nőikalap Divat-áruházba**, Deák F.-u. 12. I. emelet.

— (Üdvözlét Szibériából.) Moldován Emil 21-ik honvéd gyalogezredbeli hadapródjelölt, Kercsó András és Mihály Gyula 21-ik honvéd gyalogezredbeli hadnagyok az *Ujság* útján üdvözlétüket küldik hozzátartozóiknak. Címük: Nerechta, Kostroma guv. Russia.

— (Értesítés a menekültek hozzátartozóiról.) Barátosról Bagoly Béla igazgató-tanító Böske leánya Halász József kolozsvári igazgató-tanítónál van. Barátosról Németh Józsefné keresi férjét és három leányát. Czirmay László honvéd főhadnagy (Szentés, 21. honvéd pótzászlóal) keresi édesanyját, özv. Czirmay Lajosnét és Czirmay Nellát, továbbá özv. Miklós Péternét és két leányát Brenóból. Simon Gábor mohai református lelkész családja Tordaszentlászlón van. Thomó Gyula református lelkészénél.

— **Névjegyeket vidékre is leg-rövidebb idő alatt készít a Gombos F. Lyceum-könyvnyomda Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12. szám.**

— (A menekültek részére) begyűlt összeg révén beszerzett anyagból készitendő gyermekruhák varrására felkérjük Kolozsvár hölgyközönségét, hogy Pál Anna ipariskolai igazgatónő vezetése mellett segédkezés céljából (Petőfi-u. 13. emelet) minél tömegesebben jelentkezni szíveskedjenek.

— (Keresem lányomat Brassóból) Fodor Józsefnét. Cím: Kósa Mártonné Zsák-u. 14. sz.

— **2 szép világos utcai szoba ügyvédi vagy más irodának igen alkalmas, Deák F.-utczában kiadó. Cím Gombos F. papirkereskedésben.**

— (Ékszer, órát) és ezüst árut teljes bízalommal Dobó Albert cégnél Kolozsvárt, Mátyákir-tér (volt Husznik üzlet) vásárolhat. Szolid, szabott árak. Látszerészeti cikkek előrusítása. Telefon interurbán 842. szám.

— (Birói egyezség a menekülők javára.) Két haragos ember állott tegnap egymással szemben a kolozsvári városi járásbírószágon. Jómódu ember volt mindkettő, valami 420 koronás differencia miatt indult meg a per s inkább magáért az elvért perelték, mint a szorosan vett pénzbeli differenciáért. A két ügyvéd alig tudta féken tartani a két haragos embert, akik a bíró előtt hangos szavakkal vitatták a maguk igazát és akiknek minden készségük meg volt arra, hogy ott a bíróság megszentelt helyiségében becsmérő szavakat vágjanak egymáshoz.

— Azt nem éri meg maga, barátom, hogy az én pénzemet lássa — mondta az alperes. — Nekem nem kell a maga koszos koronája — így a felperes.

Ez a színes szavu párbeszéd adta az eszmét dr. Kertész Jenőnek, az alperes ügyvédnek ahoz, hogy egy áthidaló indítvánnyal könyítsen a feszült helyzeten. Azt ajánlotta, hogy a felperes mondjon le a követeléséről és annak összegét ajánlja fel a menekülteknek. Ezáltal — az ügyvéd szerint — befejeződik az ügy anélkül, hogy a peres felek bármelyikét is jogtalan anyagi haszon szerzésének vádjával lehetne illetni. Az indítvány meghallgatásra talált. Az alperes hajlandó volt az összeget az erdélyi menekülők részére kifizetni, a felperes pedig lemondott a követelésre való igényéről s így, bár a felek köszönés nélkül és kölcsönös utálattal hagyták el a tárgyalótermet, az erdélyi menekültek hozzájutottak 420 koronához, amit az alperes azonnal ki is fizetett.

— (Derestyéből) Brassó mellett, elmenekült Pillmann Frigyesné tudassa címét férjének a monostori sörgyárba Kolozsvárt.

— (Két lovat), szekeret felszereléssel keresek megvételre. Ajánlatokat az „Ujság” kiadóhivatalába kérek.

— (Értesítjük) a t. közönséget, hogy ezen (meneti időre a sertéshus árulását is bevezetjük és úgy a sertés-, mint a marhahusok minden részét a maximális áron alól, kilónként 1 koronával olcsóbban árusítjuk. Menekültek és katonák külön árkedvezményben részesülnek. Hatósági Husmészárszék.

— (A Dalkör-Mozgó mai ujdonsága!) „A balett csillaga”. Dráma 3 felv., legújabb Nordisk-film. „A próbaházasság”. Vigjáték 3 felv. Amerikai ujdonság és a legfrissebb hadi felvételek. — Szeptember 17-én „A dragonyos kisasszony”. Vigjáték 3 felvonásban.

Irodalom és művészet.

Nemzeti Színház.

Vasárnap d. u. Piros bugyellár. (Félhelyárakkal.)
este: Orpheus az alvilágban. (Bérlet 6. szám, B.)
Hétfő: Marci. (Operett ujdonság 4-edszer. Bérleten kívül. Esti előadás félhelyárakkal.)
Kedd: Ripp van Winkle. (Bérlet 7. szám C.)
Szerda: Varázskeringő. (Beleznay Margit szerző-dítt tag első fellépése. Bérlet 8. szám D.)
Csütörtök: Vasgyáros. (Bérlet 9. szám A.)
Péntek: Három a kis lány. (Operett ujdonság először. Bérletszűnet I. szám A.)
Szombat: Három a kis lány. (2-odszor. Bérlet 10. szám B.)
Vasárnap d. u.: János vitéz. (Félhelyárakkal.)
este: Három a kis lány. (3-adszor. Bérlet 11. szám C.)

Szinkör-mozgó.

Vasárnap: A dolovai nábob lánya.
Hétfő: A dolovai nábob lánya.
Kedd: A Kaméliás hölgy (Főszereplő: Francesca Bertini.) Ezenkívül: A legújabb harctéri felvételek.
Szerda: A kaméliás hölgy. (Főszereplő: Francesca Bertini.) Ezenkívül: A legújabb harctéri felvételek.
Csütörtök: Göröngyös utakon. Főszereplő: Fern Andra.
Péntek: A langerlövi titok.
Szombat: Az élet mostohái. (Öt felvonásos amerikai detektiv-film.)
Vasárnap: Szemet szemért! vagy: Pusztulás a sivatagban.

Egyetem-mozgó.

Vasárnap: A bűn.
Hétfő: I. A kalandor. II. Egyszer volt Budán...
Kedd: I. A kalandor. II. Egyszer volt Budán...
Ezenkívül: A legújabb harctéri felvételek.
Szerda: Tankréd gróf. (Detektiv történet.)
Csütörtök: Tankréd gróf.
Péntek: Göröngyös utakon. Főszereplő: Fern Andra.
Szombat: A langerlövi titok.
Vasárnap: Az élet mostohái. (Detektiv történet öt felvonásban.)

Uránia-színház.

Vasárnap: Briliánsok. (Főszereplő: Asta Nielsen.)

Hár m a kislány. Olyan színházi eseményt hirdet a színház a jövő hétre, amely egy forró színházi évad közepén is szenzációként hatna: a „Három a kislány” bemutatóját. Ez az operett az, amely diadalmasan vert le minden eddig ismert operett-sikert. Sem a „Vig özvegy”, sem a „Luxemburg grófja”, de még a „Mágnás Miska” sikere sem volt ahoz fogható, amint „Három a kislány” aratott. Gondos előkészületek után pompás szereposztásban fog nálunk a „Három a kislány” színrekerülni. Első előadása pénteken lesz bérletszűnetben, a második szombaton rendes bérletfolyamban, a harmadik vasárnap, szintén bérletben. A pénteki előadás bérlet páholyait kedd délig tartja fenn a pénztár az (A) bérlek részére. Mind a három előadásra már most előre válthatók meg a jegyek.

* **Félhelyáras esti előadás.** Hétfőn a „Marci” c. új operett kerül színre, negyedszer bérleten kívül, félhelyárakkal.

* **Vasgyáros.** Részben új szereposztással adják elő csütörtökön este a „Vasgyáros”-t.

* **Beleznay Margit bemutatkozása.** Új énekesnő fog szerdán este bemutatkozni a kolozsvári közönségnek: Beleznay Margit, aki tavaly a pozsonyi színháznak volt első szubrett-énekesnője. Nálunk a „Varázskeringő” Franci szerepében fog debütálni s az eltávozott Antal Erzszi szerepkörét lesz hivatva betölteni.

* **Ripp van Winkle.** Kedden a legérdekesebb operett egyike, a „Ripp van Winkle” fog színrekerülni Farkas Sándorral és Baranyai Jolánnal a főszerepekben.

* **A Kolozsvári Szemle.** Ferencz József unitárius püspök arcképével s dr. Boross György hozzáírt soraival jelent meg a „Kolozsvári Szemle” mai száma. Pajzs Elemér kedves témájú novellája s Nemény Vilmos cikke kiemelkedő részét képezik a lap tartalmának, melyben a fiatalokat még Sipos Iván, Branyiczky Dezső és Hajós Sándor képviselik egy-egy verssel. Rovataiban közgazdasági cikkek és színházi aktualitások találnak helyet. Szerkeszti Nagy László. Kapható minden tőzsdében.

Moziszenzációk. Egy tekintet a Szinkör-mozgó és Egyetem-mozgó jövő hetének műsorára mindenkit meggyőz arról, hogy példátlanul változatos, gazdag szenzációkban lesz része Kolozsvárt a mozi kedvelő közönségnek. Ime: ma, vasárnap és hétfőn a Szinkör-mozgóban a Herezeg Ferenc „Dolovai nábob lánya” kerül színre. Kedden és szerdán a legtökéletesebb művészi eseményként fog a vásznan megjelenni a „Kaméliás hölgy” Franciska Bertinivel a cime szerepben. Ezenkívül a legfrissebb harctéri felvételeket láthatja a közönség mind a két napon, úgy a Szinkör-mozgóban, mint az Egyetem-mozgóban. Csütörtökön a világhírű Fern Andra fog megjelenni „Göröngyös utakon” c. ujdonságban. Pénteken a „Langerlövi titok” c. bűnügyi dráma, szombaton „Az élet mostohái” c. amerikai detektiv-szenzáció. jövő vasárnap pedig „Szemet szemért, vagy Pusztulás a sivatagban!” kerül színre. Az Egyetem-mozgóban két slágert mutatnak be, az egyiknek a „Kalandor”, a másiknak „Egyszer volt Budán...” a címe. Szerdán és csütörtökön a Nordisk-gyár legújabb remekműve, a „Tankréd gróf” fog színrekerülni. Pénteken Fern Andrával a főszerepben a „Göröngyös utakon” c. ujdonság van kitűzve. Szombaton egy izgalmasan érdekes detektiv-szenzációt adnak „A langerlövi titok” címen, jövő vasárnap pedig „Az élet mostohái” c. amerikai szenzációt láthatja a közönség.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZÁSZ ENDRE.

LAPTULAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ „LYCEUM”-KÖNYVNYOMDA.

KIADÓ: GOPPOLT GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL TELEFON: 204.

Apolló Színház

Első kolozsvári mozgófénykép-vállalat

Műsor 1916. szeptember hó 10. és 11-én:

És bocsásd meg vétkeinket

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Háborus hirodó.

Természeti.

Nagyváros engyala.

Vigjáték 1 felvonásban.

Kitett csecsemő.

Detektiv dráma 3 felvonásban.

Kezdet: Vasárnap és ünnepnap 3-tól este 11-ig.
Hétköznapokon este 6-órától 11 óráig.

Helyárak: Páholyülés 90 fillér. Zárszék 70 fillér.
Támiásszék 40 fillér. I-ső hely 30 fillér.
Katona- és gyermekjegy 20 fillér.

Szinkör-Mozgó

Egyetem-Mozgó

Vasárnap:

A bün.A legcsodásabb amerikai
film-ujdonság.

Hétfőn:

I. A kalandor.**II. Egyszer volt Budán...**

Rendes helyárak:

Páholy.....	120 K	I-ső hely	60 fill.
Zártszék	80 fill.	II-ik hely	40 fill.

Hétfőn:

Uránia Színház

Vasárnap:

Brilliánsok

Hétfőn:

NINCS ELŐADÁS.

Rendes helyárak:

Páholy.....	120 K	I-ső hely	60 fill.
Zártszék	80 fill.	II-ik hely	40 fill.

Előadások kezdete hétköz-
napokon:5 órákor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂
órákor.Előadások kezdete vasár- és
ünnepnapokon:2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor,
8¹/₂-kor és 10 órákor.Előadások kezdete hétköz-
napokon:5 órákor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂
órákor.Előadások kezdete vasár- és
ünnepnapokon:2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor,
8¹/₂-kor és 10 órákor.**Ujság**

politikai napilap

kora reggeli órákban kapható
az alábbi lapelárusító helyeken:

Mátyás király-tér:

Ludasi-tőzsde.
Nagy nővérek tőzsde.
Szántó B. és G. nagy-tőzsde.
Hintz-bódé.

Szentegyház-utca:

Gácsér Mariska tőzsde.

Kornis-utca:

Menza-tőzsde.

Wesselényi Miklós-utca:

Wesselényi-tőzsde (Lehotta A.)
Friedmann Jenő.

Széchenyi-tér:

Becsky J., fűszerkereskedő.
Mandelné.

Malom-utca:

Malom-tőzsde (Legmann R.)

Ferencz József-út:

Fehér bárány tőzsde (Andrásovsky K.)
Brisztol-tőzsde.
Marianum-tőzsde.
Bolyai-tőzsde.
Fischbein Armin, fűszerkereskedő.
Magyarosy Gyula, fűszerkereskedő.
Benedek Armin, fűszerkereskedő.

Jókai-utca:

Jakab Ernő, fűszerkereskedő.
Jókai-tőzsde. (Deme-nővérek.)
Kalinka Carola.

Trefort-utca:

Kovács J., vegyeskereskedő.

Unió-utca:

Unió-tőzsde.
Gyulané.

Monostori-út:

Donogán Gerő, fűszerkereskedő.
Weber János
Wagner Gy.
Bikfalvy
Smil

Csertőré-utca 15.:

Keller Márton, kereskedő.

Berek-utca:

Lusztig.

Dalos-utca 2.:

Bartha Mihály, fűszerkereskedő.

Egyetem-utca:

Egyetem-tőzsde (Róth N.)

Hegyalatti-utca:

Schechter, vegyeskereskedő.

Deák Ferencz-utca:

Deák-tőzsde, Tulipán-tőzsde, Mlinarits-tőzsde.

Honvéd-utca:

Szövérdffi, vegyeskereskedő.
Técsy István, vegyeskereskedő.
Petro.

Moltai-utca:

Feuermann, vegyeskereskedő.
Burekhard, vegyeskereskedő.

Czimbalom-utca:

Vass Sándor, vegyeskereskedő.

Hunyadi-tér:

Bélteky.

Kossuth Lajos-utca:

Kohn R., Kövendi K., Kuhn Albert, Binder Ida,
Kossuth-tőzsde.

Magyar-utca:

Bodzási M.

Pap-utca:

Fuchsné.

Árpád-út:

Simon, Bührer.

Rudolf-út:

Fehér, fűszerkereskedő.

Raktár-utca:

Róth Mór.

Fellegvári-ut:

Wagner, Papp Kornél, Paizs György.

Apró-hirdetések.

Apró-hirdetések a még mindig 10 szög emelkedő anyagdrágulás miatt 1 K., minden további szó 8 fill.

A címző és vastagabb betűkből szedett szó duplán számít. Apró-hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal (Gombos-papírüzlet) Deák F. utca 12. sz. a., reggel 8-tól délután 5 óráig.

Eladó butorok
modern gargon szobaberen-
dezés, könyvszekrény segye-
bek. Bartha Miklós-utca 22.
emelet, jobbra.

Beteg sertéseket
megveszek. Különfelte bér-
letbe keresek. Szabó, Kolozs-
vár, Galamb-u. 22.

Tüzmentes
esaládi nagy pléh koffer
eladó. Mátyás király-utca 2.
földszint.

Bevonulás miatt
férfi-ruha jutányos árban
eladó. Megtekinthető d. u.
1/23-5-ig. Wesselényi Mik-
lós-u. 2. sz., emelet.

Főzni bejárna
uri házhoz, vagy gazdasz-
szonynak is elmenne egy
jobb családból való közép-
koru magános özvegy nő.
Megkeresést kiadó továbbít.

Raktárnoki
állást keres azonnali belé-
pésre kereskedő nagyobb
vállalatnál, esetleg fűszer-
üzletben. Megkereséseket
„Raktárnok” jellegre ki-
adóba kérek.

Okleveles
vagy nem okleveles gyógy-
szerészsegéd Palóczy Lajos
gyógyszertárban, Magyar-
utca 15. azonnal felvétetik.
Nők is ajánlkozhatnak.

Társat, esetleg társnőt
6000 koronával, jól jöve-
delmező üzlethez keresek.
Cím: József-kávéház-Szent-
egyház-utca 8.

Két jókarban levő viz-
mentes ponyva eladó, Mo-
nostori-ut 130.

Kitűnő
zongora, butorok jutányo-
san eladók. Mátyás-tér 8.
félem. 4.

Két adómentes sarokház
(egy emeletes 9000 K., egy
földszintes 3000 K. bérjöv-
delmel) eladó. Közelebbi
felvilágosítást ad a kiadó-
hivatal.

Cipész urak
becses pártfogását kérem.
Felsőrészt készítek. Javítást
és borítást jutányos árban
vállalok. Korniss-utca 4. sz.

Könnyű stráfszekér
jó karban, ló-hámok és két
uj kocsikerék jutányos ár-
ban eladó. — Monostori-ut
130. szám.

Talpalok
jutányos árban. Női 12 K,
férfi 14 K talpalás. Korniss-
utca 4. szám, bent az ud-
varban.

Két szép szoba és konyha
november 1-re kiadó a Deák
Ferenc-utcában. Értekezni:
Gombos-papírüzletben.

Nagy Balázs

női divatszabó lakását

Wesselényi

Telefon 11-45. **Miklós-u. 3.**
szám alá helyezte át.

Olcsó tűzifa

mig a készlet tart, egy öl hasáb bükkfát
házhoz szállítok **112 koronáért.**

viszontelárusítókna árkedvezmény

Telefonsz.: 10-42. **Feuerstein Samu.**

Unió-u. 12. és Szentlélek-u. 9.

Rendkívül előnyös árban árusítok:

Etamin, gyapjuszövet és se-
lyem blousokat, barchet, delain
és szövet-pongyolákat, szövet-
aljakat, gyermekruhákat, min-
dennemű rövidárut és női kézi-
munkát, gyermek- és női haris-
nyákat és keztyűket.

Tegyen egy próbavásárlást

Sipos Jenő

üzletében, Mátyás király-
tér 17. szám alatt.

EMKE-DROGERIA

Lemezek, filmek,
papirok, vegyszerek
fényképező gépek

minden mennyiségben állandóan és ere-
deti gyári árban kaphatók.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32.

14 holdon termett

prima árpa-szalma eladó.

Értekezhetni Szamosfalván a ref. papnál.

• • • • •

Italmérők figyelmébe!

Ajánlok szilvóriumot,
rumot és más italokat
előnyös árban.

Szilágyi Eleonora.

SALICYLSAV!

BENZIN, TEJOLTÓ

kapható:

Dubiniewicz Oszkár
drogéria, Kolozsvárt
Deák Ferenc-utca 8. sz. alatt

Intézeti gyermekharisnyák dús választékban

IMRE LAJOS

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. (Szép-u. sarok)

Ajánlja őszi újdonságait:

Fiú és leányka kalapok, matröz-
sapkák, férfi, női és gyermek-sweeterek,
trikók, keztyűk óriási választékban. Női
harisnyák 1 K 80 fillértől feljebb.

Selyem harisnya-különlegességek.

Intézeti gyermekharisnyák
dús választékban.

• • • • •

Alapítva: 1635.

Egyszarvu gyógyszer-tár

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. (Nagy tőzsde mellett).

Közkedvelt, a maga nemében felülmúlhatatlan

Ámó-crém

legideálisabb bőrápoló, szeplő, májfolt és más
arcúszótalanosság ellen. Kétféle minőségben ké-
szül, külön szőkeknek és külön a barnáknak,
mert más természetű a szőkek és más a barnák
arcbőre. Ára 1 K 20 f. Ámó-szappanhoz 2 K 20 f.

Kapható: Gajda Pál gyógyszerésznél
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. sz.

Erdélyi Bank

Takarékpénztár R.-T.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32

Résztvénytőke **2** millió korona

A bank elfogad betéteket
takarékpénztári köny-
vekre s folyószámlára

Értékpapírok, betéti köny-
vek és más értékek őrz-
zését és kezelését (nyi-
tott levél) díjtalanul el-
vállalja.

Rendelkezésre tart a felek
saját zárjai alatt tűz- és
betörésmentes páncél-
szekrényeket (Safe de-
posits).

Nagyobb ládákba csoma-
golt és a fél pecsétjé-
vel ellátott ezüst- és
aranyneműek, vagy
más értéktárgyak kü-
lön e célra berendezett
tűz- és betörésmentes
szobában őriztetnek.

A magyar királyi osztály-
sorsjáték főelárusító helye

Hivatalos órák d. e. 9-12-ig